

DE KEIZER VAN GLADNESS

Voor Frances,
die me heeft gevonden

[...] zo'n worm [is] de enige keizer:
wij mesten andere schepselen om ons te mesten
en wij mesten onszelf voor de maden.

Hamlet

Laat zijn de finale zijn van lijken.

Wallace Stevens

Het moeilijkste ter wereld is dat je maar één keer leeft.

Maar het is hier prachtig, zelfs de schimmen beamen dat. 's Och-
tends, wanneer het licht deze plek in de tint van havermout spoelt,
rijzen ze als mist boven het roggeveld aan de overkant van het spoor
en strompelen in de richting van de zwartgetopte dennen, op zoek
naar hun namen, namen die in geen levende mond meer bestaan.
Ons stadje is verrezen uit een korstje land langs een rivier in New
England. Toen de prehistorische gletsjers smolten, werd de vallei een
gigantisch meer en toen dat opdroogde liet het langs het bekken een
zilverig stroompje achter dat de Connecticut werd genoemd: Algon-
kisch voor 'lange getijdenrivier'. Het sediment hier is rijk aan alle
deeltjes die het leven verwelkomen. Wanneer je in de buurt komt,
zul je geflankeerd worden door uitgestrekte vlakten vol duimgrote
knoppen die stralend opschieten door de modder van april. Binnen
een paar maanden staan deze plantjes overeind als opeengepakte rijen
broadleaf-tabak en *Silver Queen*-mais. Je kunt ons bereiken door een
overdekte brug over te steken die over een opgedroogde beek is gelegd
waarvan de herinnering aan water deze eeuw nooit heeft bereikt. Sla
rechts af bij Conway's Sugar Shack, onttakeld en verlaten, met kapot-
gewaaide ramen en een houten uithangbord met de tekst WE ZOETEN
ZODRA DE KROKUS BLOEIT, door de wind tot braille geschuurd. In de
lente schuimen de kersenbloesems door de hele streek vanaf elk lapje
groen dat niet is opgeëist door boerderijen of winkelpromenades. Ze
zijn bij ons gekomen na eeuwen stront, achtergelaten door ganzen
wanneer de zomer hun holle botten naar het noorden roept.

Onze gazons worden overwoekerd met ambrosia en kweekgras.

Op een ervan zie je elke lente een rij rode en roze tulpen, met hun hoofden in de strik van het gaashekwerk waar ze op leunen. De nabijgelegen veranda staat boordevol berijdbaar plastic speelgoed, een wagentje, driewielers, een brandweerauto, hun primaire kleuren inmiddels tot pasteltinten verbleekt. Een melkkrat met een stuk oude autoband over de opening gespijkerd is een brievenbus, die op een verrotte dientafel is gezet. Op het rubber is met correctievloestof RAMIREZ 47 geschreven. Daarnaast staat een blikken vogelvoederhuisje in de vorm van het hoofd van Bill Clinton. Zaden stromen uit zijn lachende mond en vallen als applaus in de wind van de goederentrein die hier voorbijraast in het onzichtbare holst van de nacht. Hoewel de trein nooit stopt in ons stadje, is zijn hoorn in elke woonkamer te horen, tot wel vijf kilometer verderop. Niéts stopt hier eigenlijk, behalve wij. Hartford, de hoofdstad die gebouwd is op verzekeringsbedrijven, advocaten en ziekenhuisapparatuur, bureaucratieën van dood en catastrofe, bevindt zich op maar twaalf minuten met de auto over de snelweg en iedereen sjeest ons voorbij, óf om ernaartoe te gaan óf om er als de donder weg te wezen. We zijn het waas op de ramen van jullie treinen en minibusjes, jullie Greyhounds, ons gezicht verminkt door wind en snelheid als afgedankte schilderijen van Munch. Het enige wat we delen met de stad zijn de ambulances, want we zitten zo dicht bij Hartford dat ze ons komen halen als we bijna dood zijn of zonder bloedverwanten wegratelen op stalen brancards. We wonen in de uithoeken maar sterven in het hart van de staat. We betalen belasting over elke looncheque om op de zinkende oevers van een rivier te staan die het mortuarium wordt van onze dromen.

In onze achterafstraatjes zijn de kuilen in het wegdek zo groot en diep dat op de dagen na een zomerse stortbui elritsen vrijelijk heen en weer schieten in het heldergroene water van de plassen. En uit het donker van een onverlichte veranda snijdt iemands lach zo snel door de lucht dat je hem zou verwarren met een ingehouden snik. Die beige hut, omzoomd door guldenroede, is de WWII-club, een bar met drie krukken en een met hout gelambriseerde automaat die alleen Marlboro's en honingbroodjes verkoopt. Aan de overkant daarvan

staan bakstenen rijtjeshuizen. Ze werden oorspronkelijk gebouwd voor mannen die in de papierfabriek aan Jennings Road werkten, maar bieden nu onderdak aan veteranen die terugkeren van alle denkbare slagvelden om op plastic tuinstoelen te zitten staren naar de bergketen alvorens terug te schuifelen naar rokerige kamers waar mini-tv's, zo groot als mensenrompen, hen in slaap wiegen.

Zie hoe de berken, de hele nacht gezwart door spreuwen, versplinteren wanneer de eerste vonken van de dageraad hun snavels raken. Hoe de laatste krekels zingen door de mist boven weilanden met de scherpe geur van vers uitgereden mest. In augustus worden de spoorrails zo heet dat het rubber van je zolen zou smelten als je er langer dan een minuut op zou lopen. Ondanks deze hitte groeit alles wat groen is alsof het wraak neemt op de dorre, dichtgeschroeide winter, het mos zo welig tussen de houten dwarsliggers dat het er bij een bepaalde inval van troebel, groenachtig licht uitziet als algen, alsof de gletsjervloed van de ene op de andere dag is teruggekeerd en ons heeft gemaakt tot wat we al die tijd al werden: bijbels.

Volg de sporen tot ze zich splitsen en wegzinken in een pad van vertrapt onkruid dat naar een autokerkhof leidt vol schoolbussen in verschillende stadia van vergetelheid, sommige zo oud dat ze niet langer geel zijn, maar grijs als scheepswrakken. Met hun vacht van klimop, hun gedeukte motorkappen vol knisperende bladeren, zijn het overblijfselen van ons gemankeerde leren. Loop door dit autokerkhof – zoals sommigen hebben gedaan op weg naar huis van hun nachtshift in de Myers-sokkenfabriek of zomaar wat zwerfend op een zondagmiddag, alleen met hun gedachten – en je loopt door generaties van wanderlust, ingebrand tussen nepleren stoelen. Aan de andere kant van het terrein ligt aan de rand al een week het kadaver van een doodgereden dier, zijn oogkas gevuld met warme Coca-Cola, de daad van een meisje dat onderweg van school naar huis haar drankje verveeld uitgoot in die eindige duisternis van blinde visioenen.

Als je op Gladness mikt en mist, zul je ons vinden. Want wij heten East Gladness. Gladness zelf bestaat niet meer, dat werd bijna een eeuw geleden omgedoopt tot Millsap, vernoemd naar Tony Millsap,

de jongen die zonder ledematen terugkeerde uit de Grote Oorlog en een held werd – het bewijs dat je in dit land bijna alles van jezelf kunt verliezen en toch een heel stadje kunt winnen. Een handjevol van ons wilde East Millsap zijn om zich in de glans te baden en de winkels te vullen, maar de rest was te trots om zich te vernoemen naar een jongen wiens rolstoel nooit over onze stoepen gleeed.

De winter duurt zeven maanden en begint eind september, wanneer de vorst op het gazon van het provinciehuis glinstert en op de motorkappen van auto's die langs de wegen zijn geparkeerd. Het licht filtert amberkleurig door de loslatende bladeren van wiegende esdoorns, populieren en sassafrasbomen. Zelfs de spits van de dichtgetimmerde lutherse kerk verkleurt tussen de middag van duifwit naar het geel van een dag oude boter.

Hoewel we best sceptisch zijn, staan we niet afwijzend tegenover hoop. Onder dit alles gloeit onze hoofdstraat met zijn twee Ierse bars, een eetcafé, een bloemist, schoonheidssalon God First, de China Wok Panda Gate, een naamloos tacotentje, een uitvaartcentrum dat hemelsblauw is geschilderd ter vertroosting van de verwoestingen die inherent zijn aan het beroep, een wasserette waarvan de achteringang naar een kelder leidt met precies drie pornocabines die op munten werken. Twee deuren verderop zit de Amerikaanse oud-strijdersbond, waar ze elke vrijdag in krimpfolie verpakte sneetjes pompoenbrood en zwarte koffie verkopen onder zeildoek dat wappert in de wind. Achter de YMCA heb je het advocatenkantoor voor migrantenlandarbeiders, waarvan vorig jaar eindelijk een van de vleugels werd omgebouwd tot een centrum waar je spuiten kunt omruilen. Op de hoek van Lilac en Main staat een enorm victoriaans huis. Het was ooit de woning van onze eerste burgemeester en dient nu als een opvanghuis voor herstellende verslaafden, met een pad naar de voordeur omzoomd door polyester rozen, die na een blizzard blauw en violet uit sneeuwbanken tevoorschijn komen.

Op de hoek staat het twee verdiepingen tellende huis in Cape Cod-stijl, slechts geschilderd tot waar de oudste zoon kon reiken, die ermee ophield in de winter dat hij bij de mariniers ging, zodat

het al zeven jaar voor de helft olijfgroen is. Eind juli staat er een zwarte minikoelkast langs de weg, met een verlengsnoer naar het huis. Daarin zweten rijen bosbessen in groene papieren bekers, naast een koffieblikje met een post-it waarop staat: 'BOSBESSEN \$ 5 BETAAL WAT JE KUNT'.

Het is een stad waar middelbare scholieren, die op vrijdagavond nergens naartoe kunnen, de pick-ups van hun stiefvaders aan de onverlichte randen van het parkeerterrein van de Walmart parkeren om Smirnoff uit Poland Spring-flessen te drinken en Weezer en Lil Wayne op vol volume te draaien, tot ze op een avond omlaagkijken en een baby in hun armen vinden en beseffen dat ze inmiddels dertigers zijn, terwijl de Walmart niet veranderd is, behalve het logo, helderder nu, dat een blauwachtige gloed werpt over hun door de tijd getekende gezicht. Het is een plek waar vaders in spijkerbroeken vol beitsvlekken aan de rand van footballvelden naar hun in het morgenrood dampende zonen staan te kijken, één hand in hun zak, de andere stevig om een beker Dunkin' Donuts geklemd. Ze zouden standbeelden kunnen zijn van wat het betekent om te wachten tot een jongen zich het man-zijn in wurmt. En elke ochtend zat je op de met rijp bedekte tribune, een versleten exemplaar van *Naar de vuurtoren* op je schoot, en keek je naar de spelers op het veld, blauwe tomahawks trillend op hun trui, hun plastic beenbeschermers knisperend in de mist. En wanneer je de bladzijde omsloeg, gleed die los van de band, fladderde over het veld en verzamelde inktvlekken door het natte gras, totdat hij verstrikt raakte tussen de benen van de jongens en uiteenviel onder een paar zwarte noppen. De woorden verdwenen in de grond. Dat stadje.

Tegen alle verwachtingen in hebben we een bibliotheek. Vroeger was het een wapenarsenaal dat ooit onderdak bood aan een groep gevluchte slaven op weg naar Nova Scotia, reden voor het bronzen beeld van Sojourner Truth bij de fontein in het midden, die al drie jaar droogstaat. Tegenover dat standbeeld staat het anderhalve meter hoge Lego-model van een rode T-Rex, de blokjes voor de eeuwigheid aan elkaar gelijmd. Het heeft dezelfde lengte als een jongen genaamd

Adam Munsey, die nog geen meter verderop werd verpletterd door de schoolbus die hem zou oppikken. De chauffeur was dronken van een fles Southern Comfort, nadat hij de hele nacht was opgebleven om de Patriots de Super Bowl van 2002 te zien winnen. Verderop, waar de straat uitmondt in Route 4 en het trottoir tot stof vergaat, met aan je rechterkant over het groen gesprende vlekken klaprozen en blauwe asters, vind je de Colt-fabriek, waar de oprichter Samuel Colt de eerste multimiljonair van het land werd door tijdens de Amerikaanse Burgeroorlog aan beide partijen revolvers te verkopen. Nu is het een Coca-Cola-fabriek, waar glanzende rode trucks op de oude bakstenen laadperrons staan terwijl de zon achter de bergen in het westen glijdt.

Dan heb je Cumberland Road, die je naar de vrouwengevangenis van het district brengt. In deze tijd van het jaar is de weg omzoomd met pompoenen, die de grauwe velden opfleuren met stroken oker – een overvloed voor jakhalzen en uitgehongerde opossums die hamsteren voor de winter. Pal langs de rivier daarachter liggen zandsteenplaten vol voetafdrukken van de Podokesaurus, die meer dan 280 miljoen jaar geleden zijn gemaakt en helemaal doorlopen tot aan het parkeerterrein van Wendy's. Dan komen de andere franchisebedrijven: Burger King, AutoZone, Mattress Firm, Family Dollar, Dollar General. Daarna het Nite-E-Nite Motel, met zijn vijf babypoepgele deuren die uitkijken op de Kahoots-nachtclub aan de overkant van de straat, die belooft: ELKE ZEVEN MAANDEN NIEUWE MEISJES! Verderop staan handgeschilderde borden: BRYAN'S INSTA-BORG, BRANDHOUT \$ 25 KORTING OP JE EERSTE LADING, IN JEZUSNAAM GEEN FRACKING, en een vervaagd MARTA BEAN STADSTHESAURIER 2006. En een bord met elegante rode letters, als een profetie: WAPENS VOORUIT.

Wat weet je echt over wat je van New England weet?

Voorbij de betonnen plaat waar ooit de Citgo-pomp stond, stapt een hert voorzichtig een groepje zijdeplanten in, alsof het het laatste van zijn soort is, en springt dan in het struikgewas waar de beek uitmondt in de rivier die onder de King Philip's Bridge stroomt. Deze spoorbrug is vernoemd naar het Wampanoag-opperhoofd dat hier een opstand leidde om zijn land terug te pakken van de puriteinen, en het

cementen bruggenhoofd is bedekt met kleurrijke graffiti: *SpyKids 2, guerra a los ricos, Free Mumia Abdul Jamal!!!, Laura & Jonny '92, niños malos* en *9/11 was een inside job*.

Het is ook de laatste weg het stadje uit.

En het is precies deze brug die de jongen overstak op de middag van 15 september 2009. Regen kletterde op het oversized UPS-jack dat om zijn schouders slobberde terwijl hij daar liep, geborgen in het hart van de vallei, en het land zich voor hem uitstreckte naar rotsachtige wolken die in de horizon zonken. Hij was negentien, midden in de nacht van zijn kindertijd en een heel leven verwijderd van het eerste licht. Hem was geen vergiffenis geschonken en jou ook niet. De hemel was weldadig grijs terwijl de middag in de avond vervloeiide en de kou zijn adem in damp veranderde. Onder zijn laarzen gonsde het spoor van de constante windstoten die tegen de stalen banden beukten. Ja, het is hier écht prachtig, daarom gaan de schimmen ook nooit weg. Ik wil dat je dit weet terwijl het stadje achter hem tot een waas werd gespoeld. Ik wil dat je begrijpt, terwijl zwart water als chemisch verzacht graniet onder hem kolkte en de lichten een voor een aangingen langs de kobaltblauwe oevers, dat de jongen tot een gekoesterd deel van deze wereld behoorde terwijl hij over zijn schouder blikte en de telefoonlijnen zag, doorzakkend van in de schemering berustende kraaien, en de rode watertoren in de verte die ons aankondigde – EAST GLADNESS – in vervaagde witte verf, voordat hij zich afwendde van deze plek, één been over de reling zwaaide en, als een goede zoon, besloot te springen.